

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **F.**, právne zastúpeného JUDr. **M. V.**, proti žalovanej **P.**, IČO: X., so sídlom H., právne zastúpenej JUDr. V. K., o **zaplatenie 758 857,36 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde v Žiline pod sp. zn. 4C 92/04 o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 8. októbra 2008, sp. zn.6 Co 139/2008 takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Žiline z 8. októbra 2008, sp.zn.6 Co 139/2008 **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina rozsudkom z 30. októbra 2007 č.k. 4C 92/04-351 uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 22.286.195,30 Sk s úrokom z omeškania vo výške 16,5 % ročne zo sumy 22.286.195,30 Sk od 22. októbra 2002 do zaplatenia, a to všetko na účet X., a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Vo zvyšnej časti žalobný návrh zamietol. Odporcovi uložil povinnosť nahradiť navrhovateľovi trovy konania a právneho zastúpenia vo výške 468.159,- Sk, a to do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Súd prvého stupňa vychádzal z toho, že predmetom konania bola podlžnícka žaloba v zmysle § 103 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení zmien a doplnkov (ďalej len Exekučný poriadok) keď navrhovateľ sa ako oprávnený v exekučnom konaní domáhal uspokojenia svojho nároku voči tretej osobe, povinnému, ktorý mal účty s finančnými prostriedkami zriadené u odporcu ako peňažného ústavu. Zo strany exekútora boli odporcovi doručené príkazy na začatie exekúcie zo dňa 26. septembra 2001 a exekučný príkaz zo dňa 17. októbra 2002, a to dňa

27. septembra 2001 a 21. októbra 2002. V odôvodnení svojho rozhodnutia prvostupňový súd poukázal na to, že účelom exekučného konania príkazom pohľadávky z účtu povinného v banke je, aby exekúcia po doručení príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu, ktoré znamenajú účinné začatie exekúcie, teda za splnenia podmienky, že povinný má účet v banke, ktorej sa doručil príkaz na začatie exekúcie, plynulo pokračovala až do okamihu úplného uspokojenia oprávneného. Účinky príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu sú podľa ustanovenia § 98 Exekučného poriadku ex lege rozšírené aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po doručení procesného úkonu exekútora, znamenajúceho začatie exekúcie až do výšky vymáhaného nároku a jeho príslušenstva. Jediným predpokladom je, že po dni doručenia príkazu na začatie exekúcie nedošlo k zrušeniu účtu povinného. Súd prvého stupňa preto dospel k záveru, že pokiaľ podľa ustanovenia § 98 Exekučného poriadku príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účty povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, niet dôvodu sa domnievať, že uvedené ustanovenie sa týka len účtov, ktoré boli založené, resp. existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie a nie aj na účty, ktoré boli založené v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučným príkazom. Časová neobmedzenosť pôsobenia exekúcie podľa tohto zákonného ustanovenia zodpovedá jeho zmyslu, inak by veriteľ v prípade neuspokojenia svojej pohľadávky z dlžníkovho konta musel svoju exekúciu opakovať viackrát „naslepo". Toto ustanovenie za použitia analógie má chrániť veriteľa aj pred dispozíciami dlžníka, ktorými by uspokojenie jeho pohľadávky z dlžníkovho účtu bolo zmarené. V prejednávanvej veci v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie odporcovi mal u neho povinný navrhovateľa zriadený jeden účet a po doručení tohto príkazu si tam otvoril ďalších sedem účtov, ktoré bolo možné jednoznačne identifikovať. Odporca však tým, že na týchto ďalších účtoch umožnil povinnému navrhovateľa disponovať s finančnými prostriedkami a tieto nevyplatil riadne navrhovateľovi ako oprávnenému, porušil tak povinnosť vyplývajúcu z Exekučného poriadku a navrhovateľ získal procesnú aktívnu legitimáciu na podanie návrhu proti odporcovi ako dlžníkovi povinného dňom, keď malo dôjsť k vyplateniu splatnej pohľadávky a k jej vyplateniu nedošlo. Okresný súd preto návrhu navrhovateľa čiastočne vyhovel. Žalobný návrh zamietol v časti zaplatenia sumy 185.540,- Sk s odôvodnením, že navrhovateľ si síce uplatňoval nárok 22.861.377,- Sk, avšak v podaní doručenom súdu dňa 22. októbra 2007 uviedol jednotlivé čiastky, z ktorých pozostávala ním uplatnená suma, pričom ich súčet predstavoval sumu 22.675.837,- Sk. Keďže nebol zrejmy žiaden dispozitívny úkon navrhovateľa, ktorým by zbral žalobný návrh späť v časti rozdielu medzi istinou vo výške 22.861.377,- Sk a špecifikovanou sumou v podaní zo dňa 22. októbra

2007, okresný súd návrh navrhovateľa v rozsahu rozdielu medzi týmito sumami vo výške 185.540,-Sk ako nedôvodný zamietol. Ďalej zamietol aj návrh v časti uplatneného nároku na zaplatenie sumy 389.641,68 Sk a uznal námietku odporcu, že i keď banka umožnila povinnému s touto sumou disponovať prevodom na iný účet, avšak zasa len účet povinného vedený v tej istej pobočke banky odporcu, navrhovateľ týmto konaním banky nebol žiadnym spôsobom poškodený a ukrátený na svojich právach, keďže táto suma zostala v majetkovej sfére povinného a oprávneného bolo možné z tejto sumy na účte povinného uspokojiť. Pri rozhodovaní o úrokoch z omeškania okresný súd vychádzal z ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Navrhovateľovi ako účastníkovi vo väčšom rozsahu úspešnému v zmysle § 142 ods. 3 veta prvá O.s.p. priznal plnú náhradu trov konania titulom trov právneho zastúpenia.

Krajský súd v Žiline na odvolanie odporcu rozsudkom z 8. októbra 2008 sp.zn. 6 Co 139/2008 rozsudok okresného súdu v napadnutom výroku, ktorým bola odporcovi uložená povinnosť zaplatiť navrhovateľovi sumu 22.286.195,30 Sk s úrokom z omeškania vo výške 16,5 % ročne zo sumy 22.286.195,30 Sk od 22. októbra 2002 do zaplatenia, a to všetko na účet č. X. zmenil tak, že v tejto časti návrh navrhovateľa zamietol. Vo výroku svojho rozhodnutia uviedol, že v nenapadnutom výroku, pokiaľ okresný súd vo zvyšnej časti návrh zamietol, sa krajský súd rozsudku okresného súdu nedotýka. Navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť odporcovi trovy prvostupňového a druhostupňového konania vo výške 1.211.874,- Sk a tieto zaplatiť na účet právneho zástupcu odporcu JUDr. V. K., do troch dní. Odvolací súd dospel k záveru, že odvolanie odporcu bolo dôvodné pre nesprávne právne posúdenie veci okresným súdom, ktorý použil pre svoje rozhodnutie správne zákonné ustanovenia, tieto však nesprávne interpretoval. Krajský súd sa nestotožnil s jeho záverom, že pokiaľ podľa ustanovenia § 98 Exekučného poriadku príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účty povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, niet dôvodu sa domnievať, že uvedené ustanovenie sa týka len účtov, ktoré boli založené, resp. existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie a nie aj na účty, ktoré boli založené v období medzi dorúčením príkazu na začatie exekúcie a exekučným príkazom. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že exekúcia príkazom pohľadávky z účtu v banke (§ 94 a nasl. Exekučného poriadku) je jedným zo spôsobov exekúcie príkazom pohľadávky (§ 93 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku).

Vedie sa na majetok povinného a jej cieľom je dosiahnuť speňaženie dlžníkovho majetku a zo získaného výťažku uspokojiť oprávneného. Prikázanie pohľadávky je jedným z týchto spôsobov exekúcie. Jej podstata spočíva v tom, že v rámci exekúcie je postihnutá pohľadávka, ktorú má povinný voči tretej osobe a z tejto pohľadávky si oprávnený uspokojuje svoju vymáhanú pohľadávku. Podľa § 94 Exekučného možno postihnúť pohľadávky, ktoré má povinný voči banke z titulu vedenia účtu. Preto, aby mohlo dôjsť k exekúcii prikázanim pohľadávky z účtu v banke, musí takáto pohľadávka existovať. Rozhodný je pritom okamih, kedy je zo strany exekútora banke doručený príkaz na začatie exekúcie prikázanim z pohľadávky z účtu v banke, aby zablokovala sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného (§ 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku). Povinný stráca dňom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, právo na vyplatenie prostriedkov na účte až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva (§ 95 ods. 3 Exekučného poriadku). Pri exekúcii prikázanim pohľadávky z účtu v banke je rozhodujúci okamih, kedy bol banke doručený príkaz exekútora na začatie exekúcie. Týmto okamihom začala exekúcia vykonateľného rozhodnutia prikázanim pohľadávky z účtu v banke. K tomuto dátumu musí byť preukázaná existencia pohľadávky povinného voči banke. Preto je exekúcia neúčinná vtedy, ak v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie nemal povinný v tejto banke účet ešte zriadený alebo k jeho zriadeniu došlo neskôr. Je tu treba mať na zreteli skutočnosť, že vykonateľné rozhodnutie, predmetom ktorého bolo peňažné plnenie, sa má uspokojiť z pohľadávky, ktorú má povinný voči tretej osobe. Preto, aby mohol byť daný príkaz na exekúciu takýmto spôsobom, musí takáto pohľadávka, z ktorej je možné uspokojiť oprávneného, existovať. Preto, aby mohla banka splniť príkaz exekútora, musí existovať pohľadávka, ku ktorej sa tento príkaz vzťahuje. Ak takáto pohľadávka neexistuje, nemôžu nastať účinky príkazu na začatie exekúcie. Exekúcia sa nemôže začať a následne nemôže dôjsť ani k plneniu samotného exekučného príkazu a vyplateniu pohľadávky a jej príslušenstva oprávnenému (§ 96 ods. 3 Exekučného poriadku), keď takáto pohľadávka v čase, keď sa na ňu mala začať exekúcia, neexistovala. Nestotožnil sa s právnym záverom okresného súdu spočívajúcim v tom že príkaz na začatie exekúcie sa vzťahuje aj na účty, ktoré v banke povinný zriadi po jeho doručení tejto banke a pred doručením exekučného príkazu. Nemožno v tomto prípade vychádzať ani z analogickej aplikácie § 98 Exekučného poriadku, podľa ktorého príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie. Toto zákonné ustanovenie má na mysli situáciu, keď účty v banke existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, avšak výška súm na týchto účtoch sa po tomto období menila.

Pohľadávka povinného voči banke tu existovala v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, menila sa len jej výška. Okresný súd však dospel k záveru, že po doručení príkazu na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke, ak s touto bankou povinný nie je v záväzkovo-právnom vzťahu, na základe ktorého ba mal voči banke pohľadávku v čase doručenia tohto príkazu, ak takáto pohľadávka (nie iba jej výška) vznikne po doručení tohto príkazu, tento sa vzťahuje aj na takto novo vzniknutú pohľadávku. Výklad per analógiám (výklad podľa podobnosti), ktorý v tomto prípade použil okresný súd, nepovažoval odvolací súd za správny. V prípade používania takéhoto výkladu musí sa prihliadať na to, že ak platí niečo pre určitú skutočnosť, platí to isté pre skutočnosť podobnú, ak sú splnené niektoré zhodné znaky dvoch javov (zvažuje sa tu skutková podstata). Základ je v podobnosti určitých prípadov. V prípade § 98 Exekučného poriadku, ktorý na danú situáciu okresný súd analogicky aplikoval, je nutné poukázať na to, že tento sa týkal skutočností, že v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu v banke existuje účet povinného, teda v tomto okamihu existuje záväzkovo-právny vzťah medzi bankou a povinným, na základe ktorého má povinný voči banke pohľadávku vo forme peňažného plnenia, výška ktorého sa v tomto období mení podľa toho, ako prichádzajú peňažné prostriedky povinného na účet, ktorý má zriadený v banke. Avšak v posudzovanej situácii neexistoval záväzkovo-právny vzťah medzi bankou a povinným v momente doručenia príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu, kde by sa jeho rozsah menil, ale ide o situáciu, kedy v tomto období má len tento záväzkovo-právny vzťah vzniknúť. Preto tu nemôže ísť o podobnú skutočnosť, pretože tu nie sú splnené zhodné znaky dvoch javov. Okresný súd tu považoval za podobnú situáciu, keď dochádza k zmene rozsahu existujúcej pohľadávky so situáciou, keď dochádza k vzniku novej pohľadávky. Záver okresného súdu o tom, že odporca ako dlžník povinného - banka porušil svoje povinnosti vyplývajúce z ustanovení § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, ako aj § 96 ods. 3 Exekučného poriadku a umožnil povinnému spoločnosti A.. disponovať s peňažnými prostriedkami na účtoch, ktoré boli touto spoločnosťou u nej zriadené v čase od doručenia príkazu na začatie exekúcie dňa 27. septembra 2001 a exekučným príkazom dňa 21. októbra 2002, považoval preto za nesprávny. Zo skutkových zistení okresného súdu (ktoré medzi účastníkmi neboli sporné) je zrejmé, že v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky povinného spoločnosti A.. z účtu v banke - u odporcu, táto mala zriadený jeden účet. Preto tento príkaz, ako aj povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku zablokovat' sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného, sa týkala iba tohto jediného účtu. Tento príkaz, ako aj povinnosť odporcu ako banky po doručení

exekučného príkazu vyplatiť pohľadávku a jej príslušenstvo oprávnenému - navrhovateľovi, vyplývajúca z ustanovenia § 96 ods. 3 Exekučného poriadku, sa netýkala účtov povinného, ktoré boli zriadené u odporcu v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu. Okresný súd tieto skutočnosti nesprávne právne posúdil a dospel k nesprávnejmu právnejmu záveru, že navrhovateľ ako oprávnený sa mohol na súde domáhať, aby mu odporca - banka zaplatila sumu, na ktorú by mal právo, keby odporca - banka postupoval správne, a to aj vtedy, keď už na účte povinného nie je dostatok prostriedkov (§ 103 Exekučného poriadku). Krajský súd preto námietky odporcu v odvolaní týkajúce sa týchto skutočností považoval za dôvodné. Pokiaľ ide o neoprávnenosť nároku navrhovateľa na úroky z omeškania a nesprávne právne posúdenie tohto nároku okresným súdom, aj v tejto časti považoval krajský súd odvolanie odporcu za dôvodné. V prípade podlžníckej žaloby v zmysle § 103 Exekučného poriadku hmotnoprávny vzťah zostáva naďalej medzi povinným, v tomto prípade spoločnosťou A. a dlžníkom povinného, t.j. odporcom. Nariadením exekúcie sa iba dovoľuje oprávnenému, navrhovateľovi, aby vlastným menom uplatnil tvrdenú pohľadávku povinného, pričom hmotnoprávneho vzťahu medzi povinným a jeho dlžníkom sa nedotýka a takisto nevzniká na základe tohto hmotnoprávny vzťah medzi oprávneným a dlžníkom povinného. Podlžníckou žalobou oprávnený neuplatňuje svoju hmotnoprávnu pohľadávku proti dlžníkovi povinného, ale len svoje exekučné právo na uspokojenie svojej pohľadávky voči povinnému. Ide vlastne o akési „splnomocnenie“ vyplývajúce zo zákona, na základe ktorého môže oprávnený uplatňovať pohľadávku, ktorú má povinný voči tretej osobe priamo voči tejto osobe. Nedochoádza tu k vzniku záväzkovo-právneho vzťahu medzi oprávneným a dlžníkom povinného, podlžnícka žaloba je inštitútom procesného práva a na jej základe sa môže oprávnený domáhať, aby mu banka zaplatila sumu, na ktorú by mal právo, keby postupovala správne. Z tohto ustanovenia podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýva oprávnenie domáhať sa úrokov z omeškania. Na základe vzniku aktívnej legitímácie oprávneného nevzniká medzi ním a dlžníkom povinného záväzkový vzťah (§ 489 Občianskeho zákonníka). Preto okresný súd nepostupoval správne, ak navrhovateľovi priznal právo na úroky z omeškania. Pokiaľ išlo o námietku odporcu týkajúcu sa včasnosti a riadneho doručenia príkazu na začatie exekúcie exekútorickým úradom, túto námietku nepovažoval krajský súd za opodstatnenú. Tu okresný súd správne vychádzal zo záveru, že príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz boli riadne doručené dlžníkovi povinného - odporcovi. Poukázal na to, že keď odporca v plnom rozsahu rešpektoval tieto rozhodnutia súdneho exekútora, je potrebné vychádzať z ustanovenia § 20 ods. 2 druhej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého i v prípade prekročenia oprávnení

konat' za právnickú osobu pracovníkmi právnickej osoby vznikajú práva a povinnosti právnickej osobe, ak sa exces týka predmetu činnosti právnickej osoby a druhý účastník o prekročenie oprávnenia nemohol vedieť. V konkrétnom prípade boli tieto náležitosti pre vznik práv a povinností z prípadného tvrdeného prekročenia oprávnení pracovníkmi odporcu splnené. Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 103 Exekučného poriadku platného a účinného v znení novely účinnej od 1. februára 2002, okresný súd postupoval správne, keď neaplikoval ustanovenie tohto zákona v znení tejto novely. V zmysle § 235 ods. 1 Exekučného poriadku exekúcie začaté do dňa vyhlásenia tohto zákona sa dokončia podľa tohto zákona. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia exekučné konania, ktoré sa začali do 1. februára 2002, sa dokončia podľa doterajších predpisov. V čase nadobudnutia účinnosti zákona č. 32/2002 Z.z. exekúcia príkazaním z účtu v peňažnom ústave povinného začatá nebola, táto začala v zmysle § 96 ods. 1 Exekučného poriadku až vydaním exekučného príkazu (príkazu na vykonanie exekúcie príkazaním pohľadávky z účtu v banke). Tento bol vydaný dňa 17. októbra 2002, teda po účinnosti novely Exekučného poriadku zákonom č. 32/2002 Z.z.. Preto už samotná exekúcia mala byť vykonávaná v zmysle tohto novelizovaného znenia, avšak ani táto okolnosť podľa záveru druhostupňového súdu na neoprávnenosti nároku navrhovateľa nič nemení. Z uvedených dôvodov odvolací súd na základe rozdielneho právneho posúdenia veci rozsudok okresného súdu zmenil tak, že v časti, v ktorej bolo žalobnému návrhu vyhovené, tento návrh navrhovateľa ako nedôvodný zamietol. O trovách prvostupňového a odvolacieho konania rozhodol v zmysle § 224 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.. Keďže došlo k zmene rozsudku okresného súdu a návrh navrhovateľa bol zamietnutý, odporca bol v celom rozsahu v konaní úspešný, a má preto voči navrhovateľovi právo na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania. Z obsahu spisu mal krajský súd preukázané, že zo strany odporcu bol uhradený súdny poplatok za podanie odvolania vo výške 1.000.000,- Sk, preto mu trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v tejto výške priznal. Pri rozhodovaní o trovách právneho zastúpenia vychádzal krajský súd z vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v platnom znení. Pri stanovení výšky tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby podľa § 10 ods. 1 uvedenej vyhlášky vychádzal krajský súd z hodnoty predmetu odvolacieho konania, ktorou bolo zaplatenie sumy 22.286,195,30 Sk. Výšku odmeny za 1 úkon právnej služby pri takejto tarifnej hodnote predmetu sporu určil sumou 57.250,- Sk. Odvolací súd priznal odporcovi odmenu za úkony právnej pomoci jeho právneho zástupcu a to za 1/ prípravu a prevzatie zastúpenia (§ 14 ods. 1 písm. a/ vyhlášky na základe plnej moci zo dňa 10. januára 2008) v sume 57.250,- Sk, režijný

paušál 190,- Sk, 2/ podanie odvolania doručeného okresnému súdu dňa 17. januára 2008 (§ 14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky) v sume 57.250,- Sk, režijný paušál 190,- Sk,3/ účasť na pojednávaní na Krajskom súde v Žiline dňa 8. októbra 2008 (§ 14 ods. 1 písm. d/ vyhlášky) v sume 57.250,- Sk, režijný paušál 190,- Sk. Podľa § 15 písm. a/ v spojení s § 16 ods. 4 vyhlášky a zákonom č. 283/2002 Z.z. o cestovnom priznal navrhovateľovi náhradu cestovného jeho právneho zástupcu za cestu zo sídla jeho advokátskej kancelárie v B. na pojednávanie na Krajskom súde v Žiline dňa 8. októbra 2008 a späť pri dĺžke cesty B. - Ž. a späť 400 km, spotrebe 6,8 l/100 km a cene benzínu 1 liter 39,- Sk, predstavovala náhrada za pohonné látky 1.061,- Sk, a základná náhrada za každý jeden kilometer po 5,50 Sk v zmysle opatrenia č. 181/2008 Z.z. sumu 2.200,- Sk. Náhrada za stratu času právneho zástupcu odporcu na pojednávaní pred Krajským súdom v Žiline dňa 8. októbra 2008 v zmysle § 17 ods. 1 vyhlášky za 4 hodiny predstavovala sumu 2.544,- Sk (8 polhodín x 318,- Sk za každú začatú polhodinu). Odporca si nesprávne vyčíslil náhradu za stratu času vo výške 2.613,- Sk, krajský súd mu ju preto priznal len v rozsahu 2.544,- Sk.

Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonnej lehote dovolanie navrhovateľ, ktorý navrhol rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 8. októbra 2008, č.k. 6Co 139/2008 zmeniť tak, že dovolací súd potvrdí rozsudok Okresného súdu v Žiline zo dňa 30. októbra 2007 č.k. 4 C 92/04-351, podľa ktorého je odporca povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 22 286 195,30 Sk s úrokom z omeškania vo výške 16, 5% ročne zo sumy 22 286 195, 30 Sk od 22. októbra 2002 do zaplattenia, o to všetko na účet X., a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal odporcu zaviazat' na zaplattenie trov konania a právneho zastúpenia navrhovateľa. Namietal, že odvolací súd svojim rozhodnutím porušil právo navrhovateľa na spravodlivé prejednanie veci zakotvené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo domáhať sa ochrany práva na súde podľa čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky a práva vlastníť majetok (čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky). Poukazoval na to, že príkazy exekútora sú právne záväzné a exekútor má postavenie verejného činiteľa, keď vykonávanie exekučnej činnosti je výkonom verejnej moci. Osobitne zdôraznil, že exekútor už v príkaze na začatie exekúcie, ktorý bol doručený odporcovi dňa 27. septembra 2001, použil slovné spojenie : „z účtov povinného“ a nie „z účtu povinného“. Príkaz na začatie exekúcie neobsahoval konkrétne číslo jedného účtu, vzťahoval sa preto na každý účet povinného z exekúcie – spoločnosti A., vedený u odporcu. Úmyslom exekútora preto nepochybne bolo, aby sa jeho

príkaz vzťahoval na všetky účty povinného. Povinný z exekúcie, spoločnosť A. po doručení príkazu na začatie exekúcie zriadila v rovnakej pobočke odporcu ďalšie účty a to 21. februára 2002, 25. apríla 2002, 28. júna 2002, 16. júla 2002, 7. októbra 2002, 28. októbra 2002, 3. marca 2003, pričom všetky platby jej začali prichádzať (vrátane tých zo zahraničia) práve na tieto účty, na už predtým zriadený účet neprichádzali platby žiadne. Z konania spoločnosti A. je zrejmé, že tak konala so zámerom a v domnienke, že takto môže exekučné konanie zmariť, nakoľko žiaden racionálny dôvod pre zriadenie ďalších ôsmich účtov nie je predstaviteľný. Navyše medzi spoločnosťou A. a odporcom existovalo majetkové prepojenie, keďže A. bol držiteľom kmeňových akcií odporcu. Mal preto za to, že povinný z exekúcie sa svojim konaním pokúsil vzhľadom na súčinnosť odporcu pri výbere peňažných prostriedkov, exekúciu zmariť. Povinný A., a. s. napriek doručenému príkazu exekútora na začatie exekúcie postupne vybral zo svojich účtov vedených u odporcu sumu 22 286 195,30 Sk a odporca mu napriek doručenému príkazu na začatie exekúcie výber tejto sumy umožnil. Preto, keď dňa 17. októbra 2002 vydal exekútor exekučný príkaz, nebolo čo uhrádzať, nakoľko už sa na účtoch žiadne prostriedky nenachádzali. Jeho nárok je preto dôvodný a vyplýva z ustanovenia § 103 Exekučného poriadku. Odporca porušil povinnosť stanovenú v § 96 ods. 3 v spojení s § 98 Exekučného poriadku. Odvolaciemu súdu preto vytýkal nesprávne právne posúdenie veci. Jeho výklad zákona považoval za v rozpore s cieľom exekúcie. t.j. uspokojením oprávneného, keď bezvýhradne prevzal argumentáciu odporcu. Takýto výklad je aj protiústavný, pretože vedie k nevykonateľnosti celého Exekučného poriadku. Nesúhlasil s názorom, že účinky príkazu na začatie exekúcie trvajú iba jeden okamih a to okamih doručenia príkazu. Okamih doručenia príkazu exekútora má význam, je totiž relevantný z hľadiska určenia okamihu, kedy účinky príkazu začínajú pôsobiť a pôsobia aj v čase od doručenia príkazu na začatie exekúcie až do doručenia exekučného príkazu na úhradu. Trval na tom, že účinky príkazu na začatie exekúcie netrvali jeden okamih, ale počnúc okamihom jeho doručenia dňa 27. septembra 2001 až do doručenia exekučného príkazu na prevod zablokovaných prostriedkov t.j. až do 21. októbra 2002. Nesúhlasil s názorom, že príkaz pôsobí iba na účet a sumu, ktorá je na účte v okamihu doručenia. Uvedené skutočnosti jednoznačne vyplývajú aj z ustanovenia § 98 Exekučného poriadku. Toto ustanovenie sa vzťahuje na všetky sumy, ktoré prídu na ktorýkoľvek účet povinného v banke po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie. Nesúhlasil ani s argumentáciou odvolacieho súdu, týkajúcou sa existencie záväzkovo – právneho vzťahu medzi odporcom a povinným z exekúcie. Nielen jeden účet, ale aj ostatné účty povinného boli zriadené na základe záväzkovo – právneho vzťahu odporcu a povinného z exekúcie. Vytýkal odvolaciemu súdu

nezohľadnenie podstatnej skutočnosti, ktorá spočíva v tom, že účinky príkazu na začatie exekúcie pôsobia voči niekomu, nie voči niečomu. Tieto účinky viažu odporcu ako subjekt práva, nepôsobia voči účtu, podúčtu a podobne. Adresátom povinnosti tu nie je účet, ale odporca. Prijatie výkladu odvolacieho súdu by malo za následok nevykonateľnosť Exekučného poriadku a otváralo by všetkým povinným možnosť vyhnúť sa jednoduchým postupom plneniu svojich dlhov. Stačí im zriaďovať ďalšie a ďalšie účty a exekútor nemá reálnu a účinnú možnosť dlžníka postihnúť. Takáto strata reálneho a efektívneho nástroja vymoženého práva zasahuje do ústavných práv navrhovateľa. Podľa rozsiahlej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva existencia právnych inštitútov ochrany ústavných práv má význam iba vtedy, pokiaľ takéto právne inštitúty vedú k skutočnej a účinnej ochrane práv fyzických i právnických osôb. Odvolací súd svojim rozhodnutím preto vybočil z rámca ústavne a dohovorom prijateľných hraníc výkladu zákona a porušil aj právo navrhovateľa na spravodlivý proces. O jeho argumentoch, ktoré predložil vo vyjadrení k odvolaniu odporcu v rozsahu šiestich strán, nie je v rozsudku odvolacieho súdu ani zmienka. Navyše považoval argumenty krajského súdu uvádzané vo vzťahu k úrokom z omeškania za nesprávne, keď opomenul existenciu mimozmluvných zodpovednostných záväzkových vzťahov. Upozorňoval aj na tú skutočnosť, či spoločnosť A. bola vôbec vzhľadom na zákaz oprávnená vybrať zo svojich účtov finančné prostriedky a to najmä s poukazom na poučenie uvedené v upovedomení o začatí exekúcie. Prevodné príkazy a výbery v období od 27. septembra 2001 do 22. októbra 2002 považoval preto za absolútne neplatné.

Odporca považoval dovolanie navrhovateľa za nedôvodné, a preto ho navrhol podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zamietnuť a zaviazat' ho na zaplatenie trov dovolacieho konania. Poukazoval na ustanovenie § 98 Exekučného poriadku účinného v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, z ktorého vyplýva, že príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie. Uvedené ustanovenie preto predpokladá, že exekúcia sa vzťahuje na prostriedky, ktoré sú na účte povinného v deň doručenia príkazu, ale i na všetky sumy, ktoré prídu na účet neskôr. Rozširovať účinky príkazu na začatie exekúcie na sumy v budúcnosti pripísané na účet povinného možno ale len za predpokladu existencie tohto účtu v čase, kedy vzniká (má vzniknúť) povinnosť banky nevyplatiť postihnuté sumy povinnému (arestatorium). Závery odvolacieho súdu preto považoval za vecne správne a stotožnil sa s nimi. On postupoval v súlade s Exekučným poriadkom a nemohol rozširovať účinky príkazu

na začatie exekúcie aj na účty zriadené povinným v banke po čase doručenia príkazu na začatie exekúcie Z gramatického a logického výkladu ustanovenia § 95 ods. 1 písm. a/ a § 98 Exekučného poriadku je zrejmé, že v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie musí banka viesť účet povinného a z takto už zriadeného účtu je povinná zablokovať sumu vo výške pohľadávky. Účelom § 98 Exekučného poriadku je len rozšíriť účinky príkazu na začatie exekúcie na už v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie existujúci účet povinného a nie na účty, ktoré boli povinným zriadené po doručení príkazu na začatie exekúcie. Námietky navrhovateľa týkajúce sa okamihu účinkov príkazu na začatie exekúcie považoval za zavádzajúce a účelové. Účinky príkazu na začatie exekúcie síce trvajú až do doručenia exekučného príkazu, avšak vzťahujú sa len na účet, ktorý bol u odporcu zriadený v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, resp. na sumy neskôr došlé na tento účet. Bol preto toho názoru, že nebol daný právny základ na podanie poddĺžnickej žaloby navrhovateľom podľa § 103 Exekučného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), rozsudkom z 24. marca 2010, sp.zn. 5 Cdo 65/2009 dovolanie navrhovateľa zamietol a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy dovolacieho konania vo výške 1907,30 € na účet JUDr. V. K., N. do troch dní. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že v prejednávanej veci bolo potrebné právne posúdiť, či odporca ako dlžník povinného - banka porušil svoje povinnosti vyplývajúce z ustanovení § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku, ako aj § 96 ods. 3 Exekučného poriadku a umožnil povinnému spoločnosti A. disponovať s peňažnými prostriedkami na účtoch, ktoré boli touto spoločnosťou u neho zriadené v čase od doručenia príkazu na začatie exekúcie dňa 27. septembra 2001 a exekučným príkazom dňa 21. októbra 2002. Teda, či povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 95 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku zablokovať sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného, sa týkala iba jediného účtu, existujúceho v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, alebo aj účtov povinného, ktoré boli zriadené u odporcu v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu v nadväznosti na povinnosť odporcu ako banky po doručení exekučného príkazu vyplatiť pohľadávku a jej príslušenstvo oprávnenému - navrhovateľovi, vyplývajúca z ustanovenia § 96 ods. 3 Exekučného poriadku aj účtov povinného, ktoré boli zriadené u odporcu v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučného príkazu. V odôvodnení svojho rozhodnutia zaujal nasledovný právny záver:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že exekúcia príkazom pohľadávky z účtu v banke pôsobí predovšetkým v dvoch smeroch a to vo vzťahu k povinnému dlžníkovi a vo vzťahu k poddlžníkovi.

Arestatorium je zákaz adresovaný poddlžníkovi (veriteľovi povinného), aby zaplatil povinnému pohľadávku, ktorú má voči nemu povinný a súčasne je mu uložená povinnosť, aby túto pohľadávku povinného zaplatil oprávnenému. Významným účinkom je aj to, že zaplatenie tejto pohľadávky oprávnenému má za následok zánik dlhu poddlžníka vo vzťahu k oprávnenému.

Inhibitorium je zákaz adresovaný poddlžníkovi (povinnému v exekučnom konaní) nakladať s pohľadávkou, ktorú má voči poddlžníkovi.

Vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke zákon zveruje peňažnému ústavu, ktorý je v celom rozsahu zodpovedný za to, že výkon rozhodnutia vykonal tak, ako mu to ukladá zákon. Príkazom pohľadávky z účtu v banke vzniká oprávnenému k peňažným prostriedkom na účte povinného tzv. úkojnú právo až do výšky vymáhanej pohľadávky a jej príslušenstva. Toto tzv. úkojnú právo sa stáva perfektným, ak príkaz na začatie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke bol riadne peňažnému ústavu doručený, nadobudol právoplatnosť a ak mu bol riadne doručený exekučný príkaz (príkaz na vykonanie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke).

Z titulu tzv. úkojného práva peňažný ústav zodpovedá oprávnenému za to, že pri realizácii výkonu rozhodnutia dodržal povinnosti, ktoré mu ukladajú ustanovenia § 95 ods.1, § 96 ods.3, 97, 98 a 99 Exekučného poriadku. Uvedené ustanovenia obsahujú presné vymedzenie povinností veriteľa povinného v exekučnom konaní. Procesným dôsledkom ich porušenia je možnosť oprávneného podať tzv. poddlžnícku žalobu. Predpokladom úspechu takejto žaloby je skutočnosť, že na strane oprávneného došlo k ukráteniu uspokojenia jeho pohľadávky v porovnaní so sumou, ktorá by mu bola vyplatená pri riadnom plnení si povinností zo strany banky. Pritom medzi ukrátením uspokojenia oprávneného a porušením povinností banky musí byť daná príčinná súvislosť. Jednou z možných porušení povinností

banky môže byť aj nerešpektovanie blokácie účtu povinného vo výške pohľadávky a jej príslušenstva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal na tú skutočnosť, že exekúcia prikázaním pohľadávky z účtu v banke sa uskutoční jej odpísaním z účtu do výšky prisúdenej (vymáhanej) pohľadávky s príslušenstvom, a to na finančné prostriedky, ktoré boli na účte v dobe, kedy banke bolo doručený príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke (ďalej len príkaz na exekúciu), ako i na finančné prostriedky, ktoré došli na tento účet po nariadení exekúcie, najneskoršie však do dňa, kedy banke vznikla povinnosť vyplatiť pohľadávku z účtu povinného t.j. keď jej bol doručený príkaz na vykonanie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke (ďalej len exekučný príkaz).

Za vecne správny považoval dovolací súd právny záver odvolacieho súdu o tom, že príkaz na začatie exekúcie sa vzťahoval na účet (účty) povinného, ktoré však museli byť zriadené (museli existovať) v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie. Tento príkaz na začatie exekúcie sa nevzťahoval na účty povinného, ktoré v čase jeho doručenia v banke neexistovali, a preto nemohli byť predmetom exekúcie.

Námietky a úvahy navrhovateľa uvedené v písomnom odôvodnení jeho dovolania považoval dovolací súd za právne irelevantné a v celom rozsahu sa stotožnil s dôvodmi rozhodnutia odvolacieho súdu. Za nedôvodnú považoval aj námietku vybočenia z rámca ústavou a dohovorom prijateľných hraníc výkladu zákona nadväzujúcu na poručenie práva na spravodlivý proces.

V tejto súvislosti dovolací súd uviedol, že žiadne ustanovenie exekučného poriadku neukladá banke povinnosť, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie sledovala okrem účtu (účtov) povinného, ktoré existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie vrátane na nich došlých súm v zmysle § 98 Exekučného poriadku, aj prípadne ďalšie účty povinného, ktoré si tento založil v neskoršom období a aj z týchto ďalších účtov realizovala exekúciu prikázaním pohľadávky z účtu v banke.

Z uvedeného preto ustálil, že zo strany banky nedošlo k porušeniu žiadnych povinností uvedených v ustanoveniach § 95, 96, 97, 98 a 99 Exekučného poriadku, ktoré by odôvodňovali postup domáhať plnenia sa v zmysle § 103 Exekučného poriadku

Osobitne poukázal na tú skutočnosť, že v konaní išlo o tzv. poddĺžnicu žalobu v zmysle § 103 Exekučného poriadku. Keďže v zmysle ustanovenia čl. 2 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nemožno nikoho nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá, nemožno v konaní odporcu, ktorý realizoval platnú a účinnú právnu úpravu, vzhliadnuť porušenie jeho povinností a následný vznik povinnosti plniť v zmysle § 103 Exekučného poriadku.“

Ústavný súd Slovenskej republiky, na základe sťažnosti navrhovateľa, nálezom z 30. júna 2011, sp.zn. I. ÚS 255/2010 rozhodol, že základné právo navrhovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 65/2009 z 24. marca 2010 porušené bolo. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 65/2009 z 24. marca 2010 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky uložil povinnosť uhradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 254,88 € na účet jeho advokáta do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Vo zvyšku sťažnosti nevyhovel.

Ústavný súd v svojom náleze, okrem iného, uviedol:

„Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zaručujú, že každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal

ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06).

Z pohľadu ústavnoprávneho treba určiť povahu prípadov, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva všeobecným súdom má za následok porušenie označených základných práv a slobôd. V konaní o ústavnej sťažnosti možno za také považovať prípady, v ktorých nesprávna aplikácia jednoduchého práva je spätá s konkurenciou noriem tohto práva, prípadne konkurenciou interpretačných alternatív, v ktorých sa odráža kolízia ústavných princípov, a naostatok za také možno považovať prípady svojoľnej aplikácie jednoduchého práva.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že orgánom verejnej moci a predovšetkým všeobecným súdom nemožno tolerovať pri interpretácii zákonných ustanovení prílišný formalistický postup, ktorý vedie k zjavnej nespravodlivosti. Všeobecný súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale môže a musí sa od neho odchyliť, pokiaľ to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov teda nemožno opomínať ich účel a zmysel, ktorý nie je vyjadrený len v slovách a vetách toho-ktorého zákonného predpisu, ale i v základných princípoch právneho štátu.

Pri preskúmaní skutkového stavu, predložených listinných dôkazov, vyžiadaných súdnych spisov a po posúdení právneho stavu dospel ústavný súd k záveru, že ústavná sťažnosť je dôvodná, pretože postupom najvyššieho súdu práve z dôvodu prílišného formalizmu pri interpretácii právneho predpisu došlo k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva.

Podstatu predloženej sťažnosti a aj konania pred všeobecnými súdmi tvorí otázka interpretácie ustanovení § 95 a § 98 Exekučného poriadku na konkrétny prípad sťažovateľky, predovšetkým právne posúdenie, či na základe príkazu na začatie exekúcie príkazom pohľadávky z účtu v banke je banka povinná zablokovať len sumy na účte (účtoch) zriadenom ku dňu doručenia takéhoto príkazu na začatie exekúcie alebo či je povinnosť banky ex lege rozšírená aj na blokáciu súm na účtoch zriadených v čase po doručení príkazu na začatie exekúcie, a to až do času doručenia exekučného príkazu.

Podľa § 95 ods. 1 písm. a) Exekučného poriadku (účinného v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie) exekútor poverený vykonaním exekúcie prikáže banke, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke zablokovala sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného.

Podľa § 95 ods. 3 Exekučného poriadku povinný stráca dňom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, právo na vyplatenie prostriedkov na účte až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva.

Podľa § 98 Exekučného poriadku príkaz na začatie exekúcie a exekučný príkaz sa vzťahujú aj na sumy, ktoré dôjdu na účet povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie.

Podľa § 103 Exekučného poriadku, ak banka nepostupuje tak, ako jej to ukladajú ustanovenia § 95, § 96 ods. 3, § 97, § 98 a § 99, môže sa oprávnený na súde domáhať, aby mu banka zaplatila sumu, na ktorú by mal právo, keby banka postupovala správne, a to aj vtedy, keď už na účte povinného nie je dostatok prostriedkov.

Najvyšší súd si vyložil ustanovenie § 98 Exekučného poriadku tak, že banka je po doručení príkazu na začatie exekúcie povinná zablokovať všetky finančné prostriedky na existujúcich účtoch povinného, pričom blokačná povinnosť sa viaže aj na sumy, ktoré dôjdu na tieto existujúce účty aj po doručení príkazu na začatie exekúcie, avšak už nie na tie sumy, ktoré dôjdu po doručení príkazu na začatie exekúcie na novozriadené účty povinného. Ústavný súd zdôrazňuje, že postup najvyššieho súdu pri výklade označeného ustanovenia bol striktne formálny a ústavne neudržateľný.

Ústavný súd pri výklade príslušného zákonného ustanovenia prisvedčuje sťažovateľke (a aj súdu prvého stupňa), že pokiaľ podľa § 98 Exekučného poriadku príkaz na začatie exekúcie prikázaním pohľadávky z účtu v banke sa vzťahuje aj na sumy, ktoré dôjdu na účty povinného po tom, keď sa banke doručil príkaz na začatie exekúcie, niet dôvodu sa domnievať, že uvedené ustanovenie sa týka len účtov, ktoré boli zriadené, resp. existovali v čase doručenia príkazu na začatie exekúcie, a nie aj na účty, ktoré boli zriadené v období medzi doručením príkazu na začatie exekúcie a exekučným príkazom. Časová

neobmedzenosť pôsobenia exekúcie podľa tohto zákonného ustanovenia zodpovedá jeho zmyslu a účelu, ktorým je ochrana výkonu judikovaného práva veriteľa v tom smere, aby bol reálne ochránený pred takými dispozíciami dlžníka, ktorými by uspokojenie pohľadávky veriteľa z dlžníkových účtov bolo zmarené. Ustanovenie § 98 Exekučného poriadku je preto nutné analogicky uplatňovať aj na novozriadené účty povinného v čase po doručení príkazu na začatie exekúcie s cieľom naplniť zámer a účel citovaného zákonného ustanovenia.

V zmysle § 95 a § 96 Exekučného poriadku exekúciou príkazom účtu v banke poverený exekútor zakáže priamo dlžníkovi, t. j. povinnému, aby od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie nakladal s prostriedkami na účte až do výšky vykonateľnej pohľadávky a jej príslušenstva (inhibitorium), a zároveň príkáže poddlžníkovi (dlžníkovi povinného), t. j. banke, aby po doručení príkazu na začatie exekúcie zablokovala sumu vo výške pohľadávky a jej príslušenstva z účtu povinného; banka je povinná po doručení exekučného príkazu vyplatiť pohľadávku a jej príslušenstvo oprávnenému (arestatorium). Aj z týchto ustanovení Exekučného poriadku v spojitosti s § 98 Exekučného poriadku možno logickým a systematickým výkladom vyvodiť, že základným legislatívnym cieľom ukotvenia práva oprávneného, resp. jemu zodpovedajúcej povinnosti banky zablokovať účty povinného na základe príkazu na začatie exekúcie, je predbežne, rýchlo a účinne zabezpečiť sumy na účtoch povinného v takej výške, aby následný výkon exekúcie na podklade exekučného príkazu bol čo najefektívnejší. To znamená, že kritériom a zároveň hranicou pre rozsah blokačnej povinnosti účtov povinného je predovšetkým celková výška pohľadávky oprávneného a jej príslušenstva, a nie časové obdobie, v ktorom boli účty zriaďované. Banka nenesie zodpovednosť za to, že na účtoch povinného nebolo dostatok finančných prostriedkov nutných na uspokojenie oprávneného, ale je zodpovedná za to, že dodrží povinnosti ustanovené Exekučným poriadkom. Ak v dôsledku porušenia týchto povinností nemôže oprávnený uspokojiť svoju pohľadávku v takom rozsahu, v akom by ju uspokojil pri dodržaní zákonného postupu zo strany banky, môže sa na súde domáhať uspokojenia svojho tzv. úkojného práva.

Ústavný súd a rovnako aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej konštantnej judikatúre opakovane zdôraznili, že ústava, ako aj dohovor chránia nie teoretické a iluzórne práva sťažovateľov, ale práva konkrétne a účinné, teda práva, ktorých sa dá reálne domáhať, a nie práva, ktoré majú v praxi iba iluzórnu povahu a iluzórne účinky (porovnaj napr. I. ÚS 5/02, I. ÚS 350/08). Výklad ustanovenia § 98 Exekučného poriadku, ktorý uplatnil najvyšší

súd v napadnutom rozsudku, de facto kladie na exekútora neprimeranú požiadavku neustálej kontroly eventuálnej existencie novozriadených účtov na účely ich zablokovania na podklade príkazu na začatie exekúcie, čím robí právo sťažovateľky na uspokojenie jej judikovanej pohľadávky exekúciou prikázaním účtu v banke nereálnou, iluzórnou.

Ústavný súd na základe uvedeného uzatvára, že najvyšší súd z dôvodu prísne formálnej interpretácie právneho predpisu, ktorá vybočuje z ústavných medzí a opomína skutočný ochranný účel relevantnej právnej normy, zasiahol do označených základných práv sťažovateľky (bod 1 výroku nálezu).

K namietanému čl. 144 ods. 1 ústavy ústavný súd uvádza, že toto ustanovenie neobsahuje konkrétnu garanciu základného práva a slobody, ktoré sú predmetom konania o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ale upravuje princípy fungovania nezávislého súdnictva, a preto nie je priamo aplikovateľný na individuálny prípad. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto časti návrhu nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).“

Najvyšší súd Slovenskej republiky je viazaný právnym názorom Ústavného súdu Slovenskej republiky, ktorý vyslovil v náleze z 30. júna 2011 sp. zn. I. ÚS 255/2010 (§ 56 ods. 6 zákona č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom a účinnom znení). Vzhľadom na túto viazanosť Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že výhrady vyslovené v predmetnom náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky vo vzťahu k rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 24. marca 2010, sp.zn. 5 Cdo 65/2009 sa obsahovo – po vecnej stránke (skutkovej aj právnej) rovnako týkajú aj rozsudku Krajského súdu v Žiline z 8. októbra 2008, sp.zn. 6 Co 139/2008. Táto okolnosť, aj so zreteľom na povahu a účel dovolacieho konania, viedla Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že v danej procesnej situácii, ktorá nastala po rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky, pre dosiahnutie zmyslu a podstaty nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky prichádzalo v dovolacom konaní do úvahy len zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku Krajského súdu v Žiline.

Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd svojím uznesením (§ 243b ods. 4 O.s.p.) dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 4. januára 2012

JUDr. V. Magura, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Dagmar Falbová